Dokument podpisany
przez Marek Głuch
Data: 2014.07.29
15:05:30 CEST

DZIENNIK USTAW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 29 lipca 2014 r.

Poz. 996

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI[1)]

z dnia 23 lipca 2014 r.

w sprawie wprowadzenia w 2014 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”

Na podstawie art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.[2)]) zarządza się, co następuje:

§ 1. W 2014 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wprowadza się „Program mający na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”, który jest określony w załączniku do rozporządzenia.

§ 2. Program, o którym mowa w § 1, stosuje się do finansowania kosztów działań wymienionych w ust. 8 załącznika do rozporządzenia podjętych od dnia 1 stycznia 2014 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *M. Sawicki*

---

1) Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 248, poz. 1486).

2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 60, poz. 372 i Nr 78, poz. 513, z 2013 r. poz. 1287 oraz z 2014 r. poz. 29.

Załącznik do rozporządzenia Ministra Rolnictwa
i Rozwoju Wsi z dnia 23 lipca 2014 r. (poz. 996)

PROGRAM MAJĄCY NA CELU WCZESNE WYKRYCIE ZAKAŻEŃ WIRUSEM WYWOŁUJĄCYM AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ I POSZERZENIE WIEDZY NA TEMAT TEJ CHOROBY ORAZ JEJ ZWALCZANIE

1. Identyfikacja programu

Państwo członkowskie: Rzeczpospolita Polska
Choroba: afrykański pomór świń (African swine fever - ASF)
Okres realizacji programu: 1 stycznia – 31 grudnia 2014 r.

2. Dane historyczne dotyczące rozwoju epidemiologicznego afrykańskiego pomoru świń

W 2007 r. wirus afrykańskiego pomoru świń (ASF) rozprzestrzenił się z pierwotnego ogniska w Gruzji na terytorium Europy Wschodniej. Wirus prawdopodobnie został przeniesiony przez odpady kuchenne użyte do karmienia świń, pochodzące ze statku płynącego z Afryki, który zawinął do portu w Poti (Gruzja). Po wprowadzeniu wirusa ASF na kontynent europejski, choroba ta bardzo szybko rozprzestrzeniła się na terytorium Armenii, Azerbejdżanu oraz Federacji Rosyjskiej. W sierpniu 2012 r. ognisko tej choroby zostało stwierdzone w południowo-wschodniej części Ukrainy. W czerwcu 2013 r., białoruskie władze weterynaryjne potwierdziły wykrycie ASF we wsi Czapuń w obwodzie grodzieńskim, 170 km od granicy z Rzeczypospolitą Polską oraz w Witebsku w północno-wschodniej części Białorusi, 450 km od granicy z Rzeczypospolitą Polską. W styczniu 2014 r. na terytorium Litwy stwierdzono dwa przypadki wirusa ASF u dzików, natomiast w dniu 17 lutego 2014 r. potwierdzono pierwszy przypadek wirusa ASF u dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Kolejne przypadki wirusa ASF u dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wykryto 18 lutego, 29 i 30 maja oraz 7, 8 i 10 lipca. Istnieje duże prawdopodobieństwo dalszego szerzenia się wirusa ASF, w szczególności wśród zwierząt wolno żyjących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w państwach nadbałtyckich, z uwagi na duże kompleksy leśne na granicy między państwami nadbałtyckimi a Białorusią

oraz znaczący ruch osobowy i tranzytowy między tymi państwami zwiększający ryzyko nielegalnego przewiezienia produktów żywnościowych skażonych wirusem lub przeniesienia wirusa przez środki transportu lub podróżnych.

Od 2011 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są prowadzone badania laboratoryjne w kierunku wykrycia wirusa ASF. Badania te były prowadzone w pasie przygranicznym o szerokości 40 km (wzdłuż granicy północnej z Obwodem Kaliningradzkim i wschodniej z Litwą, Białorusią i Ukrainą) obejmującym części województw: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, mazowieckiego i podkarpackiego. Próbki pobierane były od padłych świń (na podstawie analizy ryzyka) oraz padłych i odstrzelonych dzików. Od lipca 2013 r. w strefie I, a od października 2013 r. w strefie II i III, badania laboratoryjne w kierunku wykrycia wirusa ASF były prowadzone zgodnie z programem mającym na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń oraz poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na rok 2013, wprowadzonym w życie rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 2014 r. w sprawie wprowadzenia programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń oraz poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 115).

3. Opis programu

Program mający na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie, zwany dalej „programem”, przewiduje środki, których celem jest wzmocnienie ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed ASF.

W związku z niekorzystnym rozwojem sytuacji związanej z ASF w państwach graniczących ze wschodu z Unią Europejską program przewiduje środki wczesnego wykrywania ASF zarówno u dzików jak u świń w celu skutecznego przeciwdziałania rozprzestrzenieniu się tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej.

Program jest realizowany w 2014 r. i stanowi kontynuację programu realizowanego na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 2014 r. w sprawie wprowadzenia programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń oraz poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art. 41 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.), ASF należy do chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej program jest wprowadzany w drodze rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, po jego zatwierdzeniu przez Komisję Europejską.

Szacowane ogólne koszty realizacji programu wynoszą 38 682 515,92 zł (9 271 881,46 euro). Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu, Rzeczpospolita Polska będzie wnioskowała o współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych w wysokości 26 372 256,72 zł (6 321 122,29 euro). Wszystkie szacunkowe koszty programu zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2014 z dnia 24 stycznia 2014 r. (Dz. U. poz. 162), w ramach limitu wydatków właściwej części budżetowej.

Szacunkowe koszty realizacji programu w 2014 r. wyrażone w złotych zostały przeliczone na euro według prognozowanego kursu euro zawartego w wytycznych Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2014 r. dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja czerwiec 2014 r.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowe, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12, przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania chorób zakaźnych zwierząt), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, oraz w części 85 – budżety wojewodów, działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego przewidzianych w ustawie budżetowej na rok 2014 z dnia 24 stycznia 2014 r.

3.1. Cel programu

Celem programu jest ochrona terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i terytorium Unii Europejskiej przed rozprzestrzenianiem się wirusa ASF. Program obejmuje działania nakierowane na kontrolę rozprzestrzeniania się wirusa ASF oraz zapobieganie rozprzestrzenianiu się wirusa ASF poprzez:

1) badania laboratoryjne w kierunku wykrycia wirusa ASF przeprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2) zakup mobilnych urządzeń służących do unieszkodliwienia zwłok zwierząt podejrzanych lub zakażonych ASF;
3) ubój lub zabicie świń w strefie I A określonej w ust. 3.2.1, w przypadku wystąpienia tej choroby u dzików (na podstawie art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt);
4) działania powiatowego lekarza weterynarii po otrzymaniu zawiadomienia, zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (nadzór bierny);
5) wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Białorusią (drogowe przejścia graniczne w Kuźnicy Białostockiej, Bobrownikach, Kukurykach, Terespolu) i Ukrainą (drogowe przejście graniczne w Dorohusku);
6) prowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną kampanii informacyjnej dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, a także dla rolników, myśliwych, władz samorządowych oraz społeczeństwa, polegającej na rozpowszechnianiu informacji o zagrożeniu ASF, tak aby te podmioty niezwłocznie zawiadamiały o podejrzeniu wystąpienia ASF zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt; podmioty nadzorowane, jak również rolnicy i myśliwi, powinni umieć rozpoznać pierwsze objawy wirusa ASF oraz wiedzieć, w jaki sposób zawiadomić o podejrzeniu wystąpienia ASF; podmioty te powinny również uzyskać informacje, w jaki sposób unikać rozprzestrzeniania się tej choroby, łącznie z wiedzą o ryzyku, jakie niesie wprowadzanie produktów wieprzowych do gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie, w tym w szczególności wprowadzanie produktów pochodzenia wieprzowego z zagranicy; w kampanii informacyjnej powinny zostać również ujęte informacje o metodach bezpiecznej likwidacji padłych dzików lub dopuszczalnych sposobach zagospodarowania odstrzelonych na tym obszarze dzików; myśliwi oraz leśniczy

powinni być poinstruowani o obowiązku zawiadamiania odpowiedniego organu o każdym przypadku znalezienia padłego dzika;

7) prowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną szkoleń mających na celu przekazanie wiedzy na temat ASF podmiotom prowadzącym działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, oraz dla rolników i myśliwych.

3.2. Realizacja programu

3.2.1. Podział terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na strefy według kryterium zagrożenia wystąpieniem wirusa ASF

Strefa I A – obszar objęty ograniczeniami i obszar ochronny

Do strefy I A należy obszar określony w decyzji wykonawczej Komisji 2014/178/UE z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich (Dz. Urz. UE L 95 z 29.03.2014, str. 47).

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 420), które zapewnia wykonanie ww. decyzji Komisji określa obszary wskazane w załączniku do tej decyzji jako „obszar objęty ograniczeniami” oraz „obszar ochronny”.

Tabela 1. Liczba stad oraz pogłowie świń w strefie I A – dane Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z dnia 1 kwietnia 2014 r.

Województwo	Powiat	Gmina	Liczba świń	Liczba stad
podlaskie	augustowski	Augustów, miasto Augustów	2 640	103
podlaskie	augustowski	Bargłów Kościelny	857	111
podlaskie	augustowski	Lipsk	2 218	288
podlaskie	augustowski	Nowinka	319	44
podlaskie	augustowski	Płaska	57	15
podlaskie	augustowski	Sztabin	725	131
podlaskie	białostocki	Choroszcz	4 809	61
podlaskie	białostocki	Czarna Białostocka	881	31
podlaskie	białostocki	Dobrzyniewo Duże	247	16

podlaskie	białostocki	Gródek	50	16
podlaskie	białostocki	Juchnowiec Kościelny	4 835	73
podlaskie	białostocki	Michałowo	410	27
podlaskie	białostocki	Supraśl	27	5
podlaskie	białostocki	Suraż	871	56
podlaskie	białostocki	Turośń Kościelna	1 595	78
podlaskie	białostocki	Tykocin	1 956	107
podlaskie	białostocki	Wasilków	105	6
podlaskie	białostocki	Zabłudów	6 704	48
podlaskie	Białystok	miasto Białystok	437	8
podlaskie	bielski	Bielsk Podlaski, miasto Bielsk Podlaski	10 600	142
podlaskie	bielski	Orla	13 685	33
podlaskie	bielski	Wyszki	3 478	99
podlaskie	hajnowski	Białowieża	0	0
podlaskie	hajnowski	Czyże	463	59
podlaskie	hajnowski	Dubicze Cerkiewne	1 768	50
podlaskie	hajnowski	Hajnówka	3 630	52
podlaskie	hajnowski	Narew	419	39
podlaskie	hajnowski	Narewka	47	17
podlaskie	moniecki	Goniądz	12 459	143
podlaskie	moniecki	Jasionówka	4 631	120
podlaskie	moniecki	Jaświły	10 038	284
podlaskie	moniecki	Knyszyn	10 338	73
podlaskie	moniecki	Krypno	2 012	42
podlaskie	moniecki	Mońki	29 402	363
podlaskie	sejneński	Giby	2 226	131
podlaskie	sejneński	Krasnopol	5 685	194
podlaskie	sejneński	Puńsk	7 756	158
podlaskie	sejneński	Sejny, miasto Sejny	17 045	340
podlaskie	sokólski	Dąbrowa Białostocka	8 700	489
podlaskie	sokólski	Janów	4 779	163
podlaskie	sokólski	Korycin	3 246	132
podlaskie	sokólski	Krynki	173	17
podlaskie	sokólski	Kuźnica	344	50
podlaskie	sokólski	Nowy Dwór	2 484	230
podlaskie	sokólski	Sidra	1 966	145
podlaskie	sokólski	Sokółka	1 197	163
podlaskie	sokólski	Suchowola	4 674	286
podlaskie	sokólski	Szudziałowo	752	82
podlaskie	suwalski	Raczki	8 640	198
podlaskie	suwalski	Suwałki, miasto Suwałki	11 463	170
podlaskie	suwalski	Szypliszki	4 638	141
Razem			**218 481**	**5 829**

Strefa I B – obszar wzmożonego nadzoru

Do strefy I B zalicza się następujące powiaty:

1) w województwie warmińsko-mazurskim - powiat gołdapski;
2) w województwie podlaskim:
   a) w powiecie suwalskim gminy: Bakałarzewo, Filipów, Przerośl, Jeleniewo, Rutka-Tartak i Wiżajny,
   b) w powiecie bielskim gminy: Rudka, Brańsk, Boćki,
   c) w powiecie hajnowskim gminy: Kleszczele, Czeremcha,
   d) powiat siemiatycki;
3) w województwie mazowieckim:
   a) powiat łosicki,
   b) powiat siedlecki, miasto Siedlce,
   c) powiat sokołowski;
4) w województwie lubelskim:
   a) powiat włodawski,
   b) powiat bialski, miasto Biała Podlaska,
   c) powiat radzyński
   d) powiat parczewski,
   e) powiat lubartowski,
   f) powiat łęczyński,
   g) powiat chełmski, miasto Chełm,
   h) powiat hrubieszowski,
   i) powiat tomaszowski;
5) w województwie podkarpackim:
   a) powiat lubaczowski,
   b) powiat jarosławski,
   c) powiat przemyski, miasto Przemyśl,
   d) powiat bieszczadzki.

Strefa II

Do strefy II należą pozostałe powiaty na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Rysunek 1. Mapa Rzeczypospolitej Polskiej z zaznaczonymi strefami (kolor czerwony - strefa I A, kolor niebieski - strefa I B, kolor żółty - strefa II).

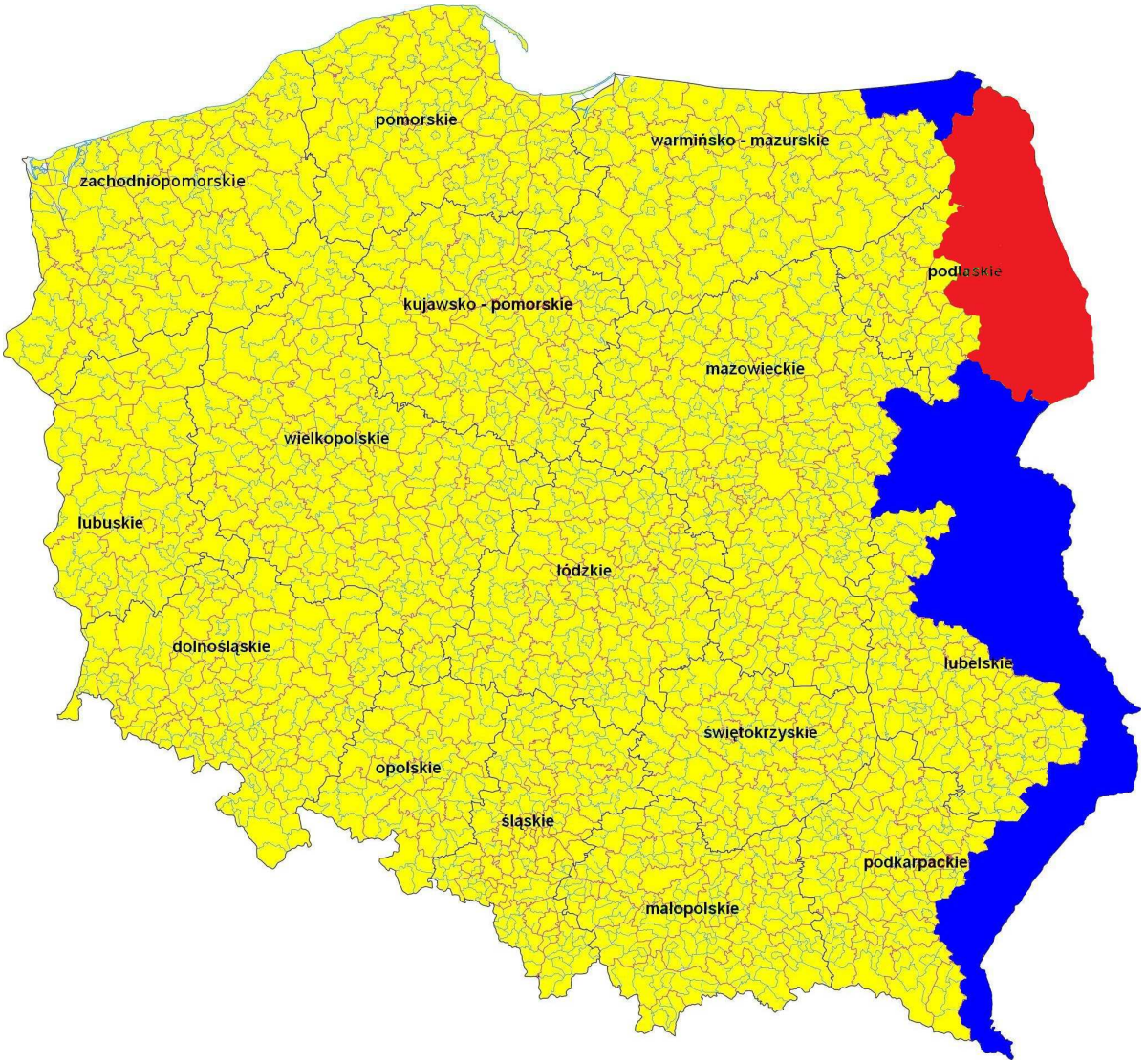

3.2.2. Kontrola stanu zdrowia świń i pobieranie próbek w strefach wyznaczonych zgodnie z ust. 3.2.1

Strefa I A

Na obszarze należącym do strefy I A wprowadza się środki kontroli ASF zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 61, art. 47 ust. 1 i art. 48a ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, oraz monitorowanie zdrowia świń i dzików. W ramach programu posiadacze świń są obowiązani, uwzględniając § 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr

56, poz. 344, z późn. zm.), aby codziennie rano i wieczorem kontrolować ich stan zdrowia, a o każdym przypadku podejrzenia wystąpienia tej choroby zawiadamiać niezwłocznie, zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, do organów Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej, albo wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Zgodnie z § 2a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny (Dz. U. Nr 207, poz. 1370, z późn. zm.), w przypadku wprowadzenia ograniczeń wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, dopuszcza się ubój w gospodarstwie objętym ograniczeniem, jeżeli ograniczenie to zostało wprowadzone w związku z wystąpieniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ASF u dzików lub wystąpieniem ASF na terytorium państwa trzeciego lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej, graniczących z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz jeżeli świnie przed ubojem były utrzymywane w gospodarstwie przez 30 dni i zostaną one poddane badaniu przedubojowemu, a ich mięso zostanie poddane badaniu poubojowemu. Próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia wirusa ASF są pobierane przy przeprowadzaniu badania przedubojowego świń lub badania poubojowego mięsa.

W trakcie badania przed lub poubojowego w rzeźni lekarz weterynarii zwraca uwagę na zmiany charakterystyczne dla ASF, w przypadku podejrzenia pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia wirusa ASF oraz postępuje zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. Nr 158, poz. 1658).

Poza działaniami opisanymi powyżej, w każdym przypadku zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej przez posiadacza świń o sztuce padłej lub o podejrzeniu wystąpienia ASF jest prowadzone badanie kliniczne z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała świń lub badanie sekcyjne świń znajdujących się w stadzie oraz w razie konieczności są pobierane próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia wirusa ASF.

Na obszarze położonym w strefie I A urzędowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia wirusa ASF:

1) o których mowa w § 15 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń, a w szczególności:
   a) od świń padłych, u których nie można wykluczyć zakażenia wirusem ASF,
   b) od świń wykazujących nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których niemożliwe jest postawienie diagnozy,
   c) od świń:
      – mających objawy chorobowe wraz z gorączką
      lub
      – mających gorączkę i objawy zespołu krwotocznego: punkcikowate wybroczyny i wylewy krwotoczne, szczególnie w węzłach chłonnych, nerkach, śledzionie (która jest powiększona i ciemna, zwłaszcza w ostrej formie choroby) i pęcherzu moczowym oraz owrzodzenia w pęcherzyku żółciowym;
2) o których mowa w § 2a ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny - od świń;
3) o których mowa w § 15 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń - od dzików.

Każda tusza odstrzelonego dzika powinna być oznakowana poprzez określenie numeru kolejnego tuszy, określenie koła łowieckiego oraz miejscowości i daty pozyskania tuszy.

Strefa I B

W strefie I B próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia wirusa ASF, są pobierane przez powiatowego lekarza weterynarii na obszarze położonym w tej strefie, po otrzymaniu zawiadomienia zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w następujący sposób:

1) od świń – w przypadku gdy padnięcia w stadzie wynoszą:
   - u prosiąt – powyżej 20%,

- u warchlaków – powyżej 10%,
- u tuczników – powyżej 5%, przy czym:

a) przed pobraniem próbek przeprowadza się kontrolę stanu zdrowia świń w stadzie, w tym badanie kliniczne i pomiar wewnętrznej ciepłoty ciała świń, albo badanie sekcyjne padłych świń, i pobiera się próbki od świń mających:

– objawy chorobowe wraz z gorączką lub padłych lub

– gorączkę i objawy zespołu krwotocznego: punkcikowate wybroczyny i wylewy krwotoczne, szczególnie w węzłach chłonnych, nerkach, śledzionie (która jest powiększona i ciemna, zwłaszcza w ostrej formie choroby) i pęcherzu moczowym oraz owrzodzenia w pęcherzyku żółciowym,

b) w stadzie, w którym pobrano próbki, kolejną kontrolę przeprowadza się pomiędzy 21 a 30 dniem od daty pierwszego pobrania próbek, podczas której wykonuje się badanie kliniczne świń, a, jeżeli to konieczne - badanie sekcyjne, i pobiera się próbki od świń mających:

– objawy chorobowe wraz z gorączką lub

– gorączkę i objawy zespołu krwotocznego: punkcikowate wybroczyny i wylewy krwotoczne, szczególnie w węzłach chłonnych, nerkach, śledzionie (która jest powiększona i ciemna, zwłaszcza w ostrej formie choroby) i pęcherzu moczowym oraz owrzodzenia w pęcherzyku żółciowym;

2) w pozostałych przypadkach:

a) od świń wykazujących nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których niemożliwe jest postawienie diagnozy, lub objawy wskazujące na podejrzenie zakażenia ASF, z tym że przed pobraniem próbek przeprowadza się kontrolę stanu zdrowia świń w stadzie, w tym badanie kliniczne świń i pomiar wewnętrznej ciepłoty ciała świń, albo badanie sekcyjne padłych świń, i pobiera się próbki od świń mających:

– objawy chorobowe wraz z gorączką lub

– gorączkę i objawy zespołu krwotocznego: punkcikowate wybroczyny i wylewy krwotoczne, szczególnie w węzłach chłonnych, nerkach, śledzionie (która jest powiększona i ciemna, zwłaszcza w ostrej formie choroby) i pęcherzu moczowym oraz owrzodzenia w pęcherzyku żółciowym,

b) w stadzie, w którym pobrano próbki, kolejną kontrolę przeprowadza się pomiędzy 21 a 30 dniem od daty pierwszego pobrania próbek, podczas której wykonuje się badanie kliniczne świń, a jeżeli to konieczne – badanie sekcyjne, i pobiera się próbki od świń mających:
– objawy chorobowe wraz z gorączką lub
– gorączkę i objawy zespołu krwotocznego: punkcikowate wybroczyny i wylewy krwotoczne, szczególnie w węzłach chłonnych, nerkach, śledzionie (która jest powiększona i ciemna, zwłaszcza w ostrej formie choroby) i pęcherzu moczowym oraz owrzodzenia w pęcherzyku żółciowym;

3) od dzików:
a) padłych, w tym zabitych podczas wypadków drogowych;
b) odstrzelonych na terenie obwodu łowieckiego, przy czym w przypadku gdy liczba dzików:
– wynosi co najmniej 2 osobniki na 1 km^2 na obszarze danego powiatu – próbki pobiera się, jeżeli to możliwe, od 10% takich dzików,
– nie przekracza 2 osobników na 1 km^2 – próbki pobiera się, jeżeli to możliwe, od 5% takich dzików.

Próbki, o których mowa w pkt 3 lit. b, pobiera się w pierwszej kolejności od dzików wykazujących objawy chorobowe.

Strefa II

W strefie II próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia wirusa ASF są pobierane przez powiatowego lekarza weterynarii na obszarze położonym w tej strefie po otrzymaniu zawiadomienia zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w następujący sposób:

1) od świń mających:
a) objawy chorobowe wraz z gorączką lub padłych lub
b) gorączkę i objawy zespołu krwotocznego: punkcikowate wybroczyny i wylewy krwotoczne, szczególnie w węzłach chłonnych, nerkach, śledzionie (która jest powiększona i ciemna, zwłaszcza w ostrej formie choroby) i pęcherzu moczowym oraz owrzodzenia w pęcherzyku żółciowym;

2) w stadzie, w którym pobrano próbki, kolejną kontrolę przeprowadza się pomiędzy 21 a 30 dniem od daty pierwszego pobrania próbek, podczas której wykonuje się badanie kliniczne świń, a jeżeli to konieczne – badanie sekcyjne, i pobiera się próbki od świń mających:
   a) objawy chorobowe wraz z gorączką lub
   b) gorączkę i objawy zespołu krwotocznego: punkcikowate wybroczyny i wylewy krwotoczne, szczególnie w węzłach chłonnych, nerkach, śledzionie (która jest powiększona i ciemna, zwłaszcza w ostrej formie choroby) i pęcherzu moczowym oraz owrzodzenia w pęcherzyku żółciowym;
3) w pozostałych przypadkach:
   a) od świń wykazujących nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których niemożliwe jest postawienie diagnozy lub objawy wskazujące na podejrzenie zakażenia ASF, z tym że, przed pobraniem próbek przeprowadza się kontrolę stanu zdrowia świń w stadzie, w tym badanie kliniczne świń i pomiar wewnętrznej ciepłoty ciała świń, albo badanie sekcyjne padłych świń, i pobiera się próbki od świń mających:
      – objawy chorobowe wraz z gorączką lub
      – gorączkę i objawy zespołu krwotocznego: punkcikowate wybroczyny i wylewy krwotoczne, szczególnie w węzłach chłonnych, nerkach, śledzionie (która jest powiększona i ciemna, zwłaszcza w ostrej formie choroby), pęcherzu moczowym i owrzodzenia w pęcherzyku żółciowym,
   b) w stadzie, w którym pobrano próbki, kolejną kontrolę przeprowadza się pomiędzy 21 a 30 dniem od daty pierwszego pobrania próbek, podczas której wykonuje się badanie kliniczne świń, a jeżeli to konieczne – badanie sekcyjne, i pobiera się próbki od świń mających:
      – objawy chorobowe wraz z gorączką lub
      – gorączkę i objawy zespołu krwotocznego: punkcikowate wybroczyny i wylewy krwotoczne, szczególnie w węzłach chłonnych, nerkach, śledzionie (która jest powiększona i ciemna, zwłaszcza w ostrej formie choroby) i pęcherzu moczowym oraz owrzodzenia w pęcherzyku żółciowym;
4) od dzików padłych, w tym zabitych podczas wypadków drogowych.

3.2.3. Rodzaj pobieranych próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia wirusa ASF, przesyłanie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia wirusa ASF oraz wykonywanie badań laboratoryjnych

Rodzaj pobieranych próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia wirusa ASF od żywych, padłych i poddanych ubojowi świń oraz padłych i odstrzelonych dzików są określone w rozdziale V lit. B instrukcji diagnostycznej, o której mowa w decyzji Komisji 2003/422/WE z dnia 26 maja 2003 r. zatwierdzającej podręcznik diagnostyczny dotyczący afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. WE L 143 z 11.06.2003, str. 35; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 39, str. 59).

W strefie I A próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia wirusa ASF pobrane od żywych, padłych i poddanych ubojowi świń oraz odstrzelonych dzików bada się metodą PCR oraz ELISA. Próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia wirusa ASF pobrane od padłych dzików bada się metodą PCR oraz, jeżeli jest możliwe pobranie odpowiednich próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia wirusa ASF do badań, metodą ELISA.

Próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia wirusa ASF pobrane od żywych i padłych świń (strefa I B oraz strefa II) oraz odstrzelonych dzików (strefa I B) bada się metodą PCR. Próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia wirusa ASF pobrane od padłych dzików bada się metodą PCR oraz, jeżeli jest możliwe pobranie odpowiednich próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia wirusa ASF, metodą ELISA.

Wszystkie badania laboratoryjne w kierunku wykrycia wirusa ASF przeprowadzane w ramach programu są wykonywane w laboratoriach wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 744, z późn. zm.).

3.2.4. Inne działania podejmowane w strefie I A

Po stwierdzeniu ASF u dzika powiatowy lekarz weterynarii zarządza środki kontroli tej choroby zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 61, art. 47 ust. 1 i art. 48a ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Ponadto w gospodarstwach położonych w wyznaczonym przez niego obszarze o promieniu 10 km wokół przypadku ASF u dzika powiatowy lekarz weterynarii może:

1) przeprowadzić badanie kliniczne świń;
2) dokonać indywidualnego oznakowania świń;
3) pobrać próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia wirusa ASF od świń;
4) nakazać ubój lub zabicie świń po przeprowadzeniu analizy ryzyka, na podstawie art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

3.3. Wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Białorusią i Ukrainą

Na drogowych przejściach granicznych z Białorusią i Ukrainą podejmuje się następujące środki bioasekuracji:

1) wyłożenie mat dezynfekcyjnych dla środków transportu wjeżdżających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu dezynfekcji kół tych środków transportu, a także stałe utrzymywanie wyłożonych mat w stanie zapewniającym utrzymanie skuteczności działania środka dezynfekcyjnego;
2) dokonywanie, w miarę potrzeb, przy wcześniejszym zapewnieniu dostępu do urządzeń umożliwiających pełne oczyszczanie i dezynfekcję środków transportu przeznaczonych do przewozu zwierząt, wjeżdżających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji 2013/426/UE z dnia 5 sierpnia 2013 r. w sprawie środków mających na celu zapobieżenie wprowadzaniu do Unii wirusa afrykańskiego pomoru świń z niektórych państw trzecich lub części terytorium państw trzecich, w których potwierdzono obecność choroby, oraz uchylającą decyzję 2011/78/UE (Dz. Urz. UE L 211 z 07.08.2013, str. 5) oraz decyzją wykonawczą 2014/84/UE z dnia 12 lutego 2014 r. zmieniającą decyzję wykonawczą 2013/426/UE w sprawie środków mających na celu zapobieżenie wprowadzaniu do Unii wirusa afrykańskiego pomoru świń z niektórych państw trzecich lub części terytorium państw trzecich, w których potwierdzono obecność choroby, oraz uchylającą decyzję 2011/78/UE (Dz. Urz. UE L 44 z 14.02.2014, str. 53) oraz utrzymanie w odpowiednim stanie technicznym urządzeń do oczyszczania i dezynfekcji środków transportu;

3) informowanie podróżnych o zakazach i nakazach związanych z zagrożeniem wystąpienia wirusa ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej m.in. poprzez umieszczenie na przejściach granicznych banerów informacyjnych.

3.4. Zakup mobilnych urządzeń służących do unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych podejrzanych lub zakażonych afrykańskim pomorem świń

W ramach programu zostaną zakupione trzy mobilne urządzenia służące do unieszkodliwiania zwłok zwierząt takich jak: padłe dziki i świnie. Urządzenia te mogą być także stosowane w przypadku konieczności unieszkodliwiania zwłok świń, o których mowa w ust. 3.2.4.

3.5. Przeprowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną kampanii informacyjnej dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz oraz dla rolników, myśliwych, władz samorządowych oraz społeczeństwa

W ramach programu publikuje się ulotki zawierające następujące dane: opis ASF oraz jego objawy, informację o sposobie rozprzestrzeniania się ASF, instrukcję postępowania posiadacza zwierząt w związku z wystąpieniem podejrzenia lub wystąpieniem ASF, informację o przysługujących odszkodowaniach, środkach bioasekuracji, zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi oraz o właściwym zagospodarowaniu zwłok. Druk ulotek odbywa się w drukarniach, a ich dystrybucja - za pośrednictwem terenowych organów Inspekcji Weterynaryjnej. Ulotki dystrybuuje się na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podczas wykonywanych kontroli, wśród podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz oraz posiadaczy świń (w ramach m.in. wizyt w gospodarstwach, wraz z przeprowadzeniem szkoleń indywidualnych). Dodatkowo, ulotki dystrybuuje się wśród myśliwych, w tym kół łowieckich, sołtysów, wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. Informacje o istniejącym zagrożeniu są przekazywane również przez:

1) banery informacyjne ustawione na wyznaczonych przejściach granicznych w strefie I;

2) media m.in. jako audycje informacyjne, w których przekazuje się informacje na temat ASF oraz ewentualnych dróg jego rozprzestrzeniania, a także informacje o

postępowaniu w przypadku podejrzenia wystąpienia ASF albo wystąpienia ASF, o bioasekuracji w gospodarstwie, zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi oraz o właściwym zagospodarowaniu zwłok.

3.6. Przeprowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną szkoleń dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz oraz dla rolników i myśliwych

W ramach programu są przeprowadzane przez Inspekcję Weterynaryjną grupowe szkolenia dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, a także dla rolników i myśliwych. Mają one na celu przekazanie wiedzy na temat ASF. Dodatkowo, na obszarze strefy I zostaną przeprowadzone indywidualne szkolenia u części rolników w gospodarstwach. Tematyka szkoleń obejmuje m.in.: objawy ASF, zawiadamianie o podejrzeniach wystąpienia ASF, postępowanie po zawiadomieniu o podejrzeniu wystąpienia ASF, zasady wypłacania odszkodowań, bioasekurację w gospodarstwie i informację o zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi oraz o właściwym zagospodarowaniu zwłok.

4. Środki przewidziane programem

4.1. Podsumowanie środków przewidzianych programem

Działania podejmowane w związku z realizacją programu:
2014 rok

[x] kontrola, nadzór

[x] badania

[x] inne (np. środki bioasekuracji, kampania informacyjna, szkolenia, ubój lub zabicie świń, zakup urządzeń mobilnych do unieszkodliwiania zwłok zwierząt)

4.2. Władza centralna odpowiedzialna za nadzór i koordynację nad realizacją programu

Zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje

realizację programu mającego na celu wykrycie występowania zakażeń czynnikami wywołującymi choroby zakaźne zwierząt oraz poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia takich chorób. W przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji zgodnie z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

Odpowiedzialność terenowych organów Inspekcji Weterynaryjnej za realizację programu została określona w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej oraz w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.3. Opis i określenie obszarów geograficznych i administracyjnych, na których będzie realizowany program

Program wprowadza się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Programem jest objęte 16 województw, w których skład wchodzi 314 powiatów oraz 66 miast na prawach powiatów.

Rysunek 2. Podział administracyjny Rzeczypospolitej Polskiej

4.4. Opis środków przewidzianych w programie

4.4.1. Powiadomienie o ASF

Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt, posiadacz zwierząt jest obowiązany do niezwłocznego zawiadomienia o podejrzeniu choroby. Obowiązek ten realizują również osoby mające kontakt ze zwierzętami, w szczególności przy wykonywaniu obowiązków służbowych lub zawodowych, z tym że lekarz weterynarii wezwany do zwierzęcia w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania informuje posiadacza zwierzęcia o obowiązkach określonych w art. 42 ust. 1 ww. ustawy i nadzoruje ich wykonanie do czasu przybycia powiatowego lekarza weterynarii lub osoby przez niego upoważnionej. Powiatowego lekarza weterynarii należy zawiadomić bezpośrednio albo za pośrednictwem najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej lub właściwego miejscowo organu samorządu terytorialnego (wójta, burmistrza, prezydenta miasta).

4.4.2. Zwierzęta i populacja zwierząt objęte programem

Zgodnie z danymi Inspekcji Weterynaryjnej na dzień 31 grudnia 2013 r. pogłowie świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynosiło 11 704 927 sztuk.

Tabela 2. Liczba świń w poszczególnych województwach na dzień 31 grudnia 2013 r. (źródło: Inspekcja Weterynaryjna).

Województwo	Liczba świń
dolnośląskie	224 610
kujawsko-pomorskie	1 457 483
lubelskie	791 617
lubuskie	264 717
łódzkie	1 039 329
małopolskie	195 499
mazowieckie	918 441
opolskie	614 811
podkarpackie	183 398
podlaskie	366 835
pomorskie	577 676

śląskie	365 906
świętokrzyskie	315 796
warmińsko-mazurskie	674 878
wielkopolskie	3 078 671
zachodniopomorskie	635 260
RAZEM	**11 704 927**

Zgodnie z danymi Polskiego Związku Łowieckiego oraz Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, w roku łowieckim 2012/2013 liczba dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynosiła ponad 282 tys. sztuk.

Tabela 3. Liczba dzików w poszczególnych województwach (źródło: Polski Związek Łowiecki, Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych, stan na dzień 10 marca 2013 r.).

Województwo	**Pogłowie dzików w tysiącach sztuk**
dolnośląskie	26,8
kujawsko-pomorskie	12,5
lubelskie	17,8
lubuskie	20,4
łódzkie	8,2
małopolskie	6,2
mazowieckie	18,8
opolskie	11,2
podkarpackie	10,8
podlaskie	14,4
pomorskie	20,5
śląskie	9,7
świętokrzyskie	5,4
warmińsko-mazurskie	30,2
wielkopolskie	28,1
zachodniopomorskie	41,3
RAZEM	**282,2**

4.4.3. Identyfikacja i rejestracja zwierząt oraz gospodarstw

Podstawa prawna:

1) ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 204, poz. 1281, z późn. zm.);
2) ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2012 r. poz. 86, z późn. zm.);
3) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie sposobu oznakowania bydła, owiec i kóz oraz świń, określenia wzorów znaków identyfikacyjnych oraz wymagań i warunków technicznych kolczyków dla zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 220, poz. 1635, z późn. zm.).

Oznakowania świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dokonuje się przez założenie kolczyka na lewą małżowinę uszną zwierzęcia lub wytatuowanie w obu małżowinach usznych albo na grzbiecie zwierzęcia numeru siedziby stada, nadanego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt koszty związane z oznakowaniem świń ponosi ich posiadacz.

W strefie I A urzędowy lekarz weterynarii, dokonuje indywidualnego oznakowania świń, o którym mowa w ust. 3.2.4 pkt 2, w sposób inny niż opisany powyżej, tj. przez założenie kolczyka z kolejnym numerem zwierzęcia w stadzie. Kolejny numer zwierzęcia w stadzie musi być wykonany w sposób trwały i czytelny. Koszty związanie z indywidualnym oznakowaniem świni w stadzie ponosi w takim przypadku budżet państwa.

4.4.4. Kwalifikacja zwierząt i stad

Została opisana w ust. 3.2.

4.4.5. Zasady przemieszczania zwierząt

W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń zostały określone wymagania w zakresie przemieszczania żywych świń z i do obszarów wymienionych w części I ust. 2 załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/178/UE z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia

zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich zarówno na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej, jak i poza to terytorium.

Na obszarze objętym ograniczeniami został wprowadzony obowiązek zaopatrywania świń przemieszczanych na obszarze objętym ograniczeniami oraz z tego obszaru poza ten obszar do miejsca położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w świadectwo zdrowia wystawione przez urzędowego lekarza weterynarii na podstawie badania klinicznego świń przeprowadzonego nie wcześniej niż 24 godziny przed przemieszczeniem tych świń, zawierające:

1) dane identyfikacyjne wystawiającego świadectwo;
2) numer świadectwa;
3) liczbę przemieszczanych świń;
4) numery identyfikacyjne świń;
5) miejsce pochodzenia świń;
6) miejsce przeznaczenia świń;
7) określenie środka transportu świń oraz jego numer rejestracyjny;
8) poświadczenie spełniania przez świnie wymagań zdrowotnych określonych w przepisach o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
9) datę wystawienia oraz pieczęć i podpis urzędowego lekarza weterynarii.

Ponadto, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przemieszczenia świń odbywają się na zasadach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania i monitorowania choroby Aujeszkyego u świń (Dz. U. poz. 1440).

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej nadzór nad przemieszczaniem zwierząt sprawuje powiatowy lekarz weterynarii.

4.4.6. Zastosowane badania i plany pobierania

Zostały opisane w ust. 3.2.

4.4.7. Zastosowanie szczepionki i programy szczepień

Nie dotyczy.

4.4.8. Informacje i ocena dotycząca środków bezpieczeństwa biologicznego (zarządzanie i infrastruktura)

Zostały opisane w ust. 3.3.

4.4.9. Środki w przypadku uzyskania dodatniego wyniku w kierunku wirusa ASF

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń, w przypadku stwierdzenia choroby w gospodarstwie, powiatowy lekarz weterynarii wyznacza je jako ognisko choroby oraz:

1) przeprowadza dochodzenie epizootyczne, w tym pobiera, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, reprezentatywną liczbę próbek od świń zabitych i wysyła je do badań laboratoryjnych;
2) nakazuje:
   a) niezwłoczne zabicie wszystkich świń,
   b) zniszczenie:
      - zwłok świń,
      - materiału biologicznego świń pobranego w okresie od dnia prawdopodobnego wprowadzenia czynnika zakaźnego do gospodarstwa do dnia stwierdzenia choroby w gospodarstwie,
      - mięsa pozyskanego ze świń poddanych ubojowi w okresie od dnia prawdopodobnego wprowadzenia czynnika zakaźnego do gospodarstwa do dnia stwierdzenia choroby w tym gospodarstwie,
   c) zniszczenie przedmiotów i substancji, które mogły zostać skażone, w tym pasz oraz materiałów jednorazowego użytku, stosowanych w szczególności do zabijania, jeżeli jest niemożliwe ich skuteczne odkażenie,
   d) czyszczenie i odkażenie, a jeżeli to konieczne także dezynsekcję pomieszczeń, w których przebywały świnie, środków transportu używanych do transportu świń lub ich tusz oraz przedmiotów, sprzętu, ściółki, obornika i gnojowicy, które mogły zostać skażone;
3) wysyła próbki, pobrane zgodnie z instrukcją diagnostyczną, do badań laboratoryjnych w celu określenia serotypu wirusa choroby - w przypadku pierwotnego ogniska choroby.

4.4.10. System odszkodowań dla posiadaczy świń poddanych ubojowi lub zabitych

Odszkodowania za świnie poddane ubojowi lub zabite wypłaca się zgodnie z art. 49 oraz art. 57c ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.11. Kontrola wdrażania programu i sprawozdawczość

Na podstawie art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację m.in. tego programu. W przypadku takiego programu, który jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji zgodnie z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

5. Korzyści wynikające z realizacji programu

Przeprowadzenie działań objętych programem przyczyni się do ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również terytorium Unii Europejskiej, przed rozprzestrzenieniem się wirusa ASF. Odpowiednio wczesne wykrycie wirusa pozwoli na podjęcie adekwatnych działań zapobiegających jego rozprzestrzenianiu się, a tym samym ograniczenie strat ekonomicznych z tego tytułu.

6. Dane dotyczące rozwoju epidemiologicznego w ciągu ostatnich pięciu lat

6.1. Rozwój choroby

W dniu 17 lutego 2014 r. potwierdzono pierwszy przypadek wirusa ASF u dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Kolejne przypadki wirusa ASF u dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wykryto 18 lutego, 29 i 30 maja oraz 7, 8 i 10 lipca.

6.1.2. Dane dotyczące zwierząt

Nie dotyczy.

6.2. Dane rozwarstwione dotyczące badań w ramach nadzoru i badań laboratoryjnych

Nie dotyczy.

6.3. Dane dotyczące zakażenia

Nie dotyczy.

6.4. Dane dotyczące statusu pod koniec roku

W 2013 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie stwierdzono przypadków ASF.

6.5. Dane dotyczące programów szczepień lub leczenia

Nie dotyczy.

6.6. Dane dotyczące dzikiej zwierzyny

6.6.1. Oszacowanie liczebności populacji dzikiej zwierzyny

Dane w ust. 4.4.2.

6.6.2. Nadzór nad chorobami i inne czynności w odniesieniu do dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

6.6.3. Dane dotyczące szczepień lub leczenia dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

7. Założenia programu

7.1. Założenia w zakresie badań laboratoryjnych

Rok: 2014 Choroba: Afrykański pomór świń Gatunek zwierząt: świnie

Region	Rodzaj badania	Populacja docelowa	Rodzaj próbki	Cel	Liczba planowanych badań (zwierzęta)
STREFA I A	PCR	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	16 898
STREFA I A	ELISA	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	16 898
STREFA I B	PCR	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	9 590
STREFA II	PCR	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	36 680
RAZEM					80 066

Rok: 2014 Choroba: Afrykański pomór świń Gatunek zwierząt: dziki

Region	Rodzaj badania	Populacja docelowa	Rodzaj próbki	Cel	Liczba planowanych badań (zwierzęta)
STREFA I A	PCR	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	8 440
STREFA I A	ELISA	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	8 440
STREFA I B	PCR	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	760
STREFA I B	ELISA	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	40
STREFA II	ELISA	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	140
STREFA II	PCR	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	140
RAZEM					17 960

7.1.1. Założenia w zakresie badań diagnostycznych

Zostały opisane w ust. 3.2.

7.1.2. Założenia w zakresie badania stad i zwierząt

Zostały opisane w ust. 3.2.

7.2. Założenia w zakresie kwalifikacji stad i zwierząt

Nie dotyczy.

7.3. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia

7.3.1. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia

Nie dotyczy.

7.3.2. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

8. Szczegółowa analiza kosztów programu

8.1. Koszty programu prowadzonego w strefie I A rok 2014

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Liczba jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy unijnych (tak/nie)
1. Badania							
1.1. Koszt pobierania próbek	świnie żywe	18 648 próbek	4,96	92 494,08	1,19	22 191,12	tak
	świnie padłe	13 986 próbek	18,60	260 139,60	4,46	62 377,56	tak
	świnie poddane ubojowi na użytek własny	1 162 próbek	5,12	5 949,44	1,23	1 429,26	tak
	dziki padłe	80 próbek	37,20	2 976,00	8,92	713,60	tak
	dziki odstrzelone	16 800 próbek	9,30	156 240,00	2,23	37 464,00	tak
	dostarczanie i przechowywanie dzików odstrzelonych do badań*	5 000 sztuk	137,10	685 500,00	32,88	164 400,00	nie
	dojazdy	451 050 km	0,80	360 840,00	0,19	85 699,50	tak
1.2. Koszt analizy	test PCR	25 338 badań	247,00	6 258 486,00	59,23	1 500 769,74	tak
	ELISA	25 338 badań	56,00	1 418 928,00	13,43	340 289,34	tak

2. Badanie kliniczne stad wraz z przeprowadzeniem szkoleń indywidualnych	praca	23 316 godzin	41,00	955 956,00	9,83	229 196,28	tak
	dojazdy	582 900 km	0,80	466 320,00	0,19	110 751,00	
3. Czyszczenie i dezynfekcja	środki dezynfekcyjne	363 opakowań	652,00	236 676,00	156,35	56 755,05	tak
4. Materiały eksploatacyjne i sprzęt specjalny	maty dezynfekcyjne	400 sztuk	1 450,00	580 000,00	347,72	139 088,00	tak
5. Inne koszty							
	wydruk ulotek informacyjnych	50 000 sztuk	0,59	29 500,00	0,14	7 000,00	tak
	przeprowadzone szkolenia grupowe	8 szkoleń	1 500,00	12 000,00	359,71	2 877,68	tak
	banery informacyjne	5 sztuk	3 000,00	15 000,00	719,42	3 597,10	tak
	indywidualne oznakowanie oraz badanie kliniczne stad	1 800 godzin	41,00	73 800,00	9,83	17 694,00	tak
	odszkodowania za zwierzęta poddane ubojowi lub zabite	30 000 sztuk	350,00	10 500 000,00	83,93	2 517 900,00	tak

	transport do uboju	60 000 km	4,20	252 000,00	1,01	60 600,00	
	mobilne urządzenia do unieszkodliwiania zwłok	3 sztuki	400 000,00	1 200 000,00	95 923,26	287 769,78	tak
RAZEM				**23 562 805,12**		**5 648 563,01**	

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono według kursu euro 4,17 zł zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2014 r. dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja czerwiec 2014 r.
Są to szacunkowe koszty realizacji programu, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2014 z dnia 24 stycznia 2014 r. w ramach limitu wydatków właściwej części budżetowej.

* Wyłącznie z obszaru objętego ograniczeniami zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń.

8.2. Koszty programu prowadzonego w strefie I B rok 2014

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Liczba jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy unijnych (tak/nie)
1. Badania							
1.1. Koszt pobierania próbek	świnie żywe	5 480 próbek	9,92	54 361,60	2,38	13 042,40	tak
	świnie padłe	4 110 próbek	37,20	152 892,00	8,92	36 661,20	tak
	dziki padłe	80 próbek	37,20	2 976,00	8,92	713,60	tak
	dziki odstrzelone	720 próbek	18,60	13 392,00	4,46	3 211,20	tak
	dojazdy	490 500 km	0,80	392 400,00	0,19	93 195,00	tak
1.2. Koszt analizy	test PCR	10 350 badań	247,00	2 556 450,00	59,23	613 030,50	tak
	ELISA	40 badań	56,00	2 240,00	13,43	537,20	tak
2. Badanie kliniczne stad wraz z przeprowadzeniem szkoleń indywidualnych	praca	4 980 godzin	41,00	204 180,00	9,83	48 953,40	tak
	dojazdy	56 000 km	0,80	44 800,00	0,19	10 640,00	tak

3. Inne koszty							
	wydruk ulotek informacyjnych	75 000 sztuk	0,59	44 250,00	0,14	10 500,00	tak
	przeprowadzone szkolenia grupowe	18 szkoleń	1 500,00	27 000,00	359,71	6 474,78	tak
RAZEM				**3 494 941,60**		**836 959,28**	

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono według kursu euro 4,17 zł zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2014 r. dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja czerwiec 2014 r.
Są to szacunkowe koszty realizacji programu, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2014 z dnia 24 stycznia 2014 r. w ramach limitu wydatków właściwej części budżetowej.

8.3. Koszty programu prowadzonego w strefie II rok 2014

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Liczba jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy unijnych (tak/nie)
1. Badania							
1.1. Koszt pobierania próbek	świnie żywe	20 960 próbek	9,92	207 923,20	2,38	49 884,80	nie
	świnie padłe	15 720 próbek	37,20	584 784,00	8,92	140 222,40	nie
	dziki padłe	280 próbek	37,20	10 416,00	8,92	2 497,60	nie
	dojazdy	269 000 km	0,80	215 200,00	0,19	51 110,00	nie
1.2. Koszt analizy	test PCR	36 820 badań	247,00	9 094 540,00	59,23	2 180 848,60	nie
	ELISA	140 badań	56,00	7 840,00	13,43	1 880,20	nie
2. Badanie kliniczne stad wraz z przeprowadzeniem szkoleń indywidualnych	praca	19 056 godzin	41,00	781 296,00	9,83	187 320,48	nie
	dojazdy	214 400 km	0,80	171 520,00	0,19	40 736,00	nie

3. Inne koszty							
	wydruk ulotek informacyjnych	225 000 sztuk	0,59	132 750,00	0,14	31 500,00	nie
	przeprowadzone szkolenia grupowe	279 szkoleń	1 500,00	418 500,00	359,71	100 359,09	nie
RAZEM				**11 624 769,20**		**2 786 359,17**	

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono według kursu euro 4,17 zł zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2014 r. dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja czerwiec 2014 r.
Są to szacunkowe koszty realizacji programu, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2014 z dnia 14 stycznia 2014 r. w ramach limitu wydatków właściwej części budżetowej.